

25. september 2019

EM2019/144/91

**Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2019 om ændring af Inatsisartutlov om alderspension.
(Forhøjelse af det beløb borgeren må tjene, inden alderspensionen bliver nedsat)
(Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai)**

Når man har indgået en koalitionsaftale, så er det som er arbejdsgrundlaget. Har man lovet borgerne under valgkamp så arbejder man efter det man har lovet vælgerne, kommer der ændringer undervejs, så er dette enten som følge af forhandlinger eller at Inatsisartut har lavet ændringer som bliver det afgørende.

Dengang vi var unge, så blev man allerede gammel som ca. 60 årig og derfor kan ikke være med i arbejdsstyrken længere i fuld omfang. Dengang arbejdede man meget mere fysisk. Hente vand, hente kul, ingen vaskemaskine og arbejdet bestod i uden maskinel hjælp i hjemmet såvel arbejdspladsen. Kroppen bliver slidt ned og derved bliver arbejdsindsatsen på arbejdsmarkedet væsentligt reduceret.

Vores liv i vort land i dag omend vi sammenligner os med andre lande er væsentlig hårdere, men dette til trods, så er vort liv meget lettere i dag fysisk end tidligere og har stadigvæk arbejdsiver, men når pensionsalderen er almindelig kendt i dag.

Enhver skal selvfølgelig ligge penge til side. Vi har allerede en stor eksisterende pensionsordning, sparer op til jul, sparer op til fødselsdage, gør os klar til familiesammenkomster eller til ferie som familie eller én selv. Men i det store hele er vi heller ikke så rige i samfundet, at vi har sparet så meget op til tilværelse som aldersrentemodtager, at vi kan nyde livet og bruge af midlerne.

Mange af vores pensionister som kan arbejde lidt arbejder og tak for det. De har en stor styrke til vores samfund. Deres store erfaringer og skills, som de bruger og giver til samfundet. At de har lyst til at arbejde, men vidende om, at der vil komme et fradrag gør at motivationen mindskes og dette er almindelig kendt selv uden undersøgelse heraf, ligesom folk siger dette til os. Man skal ikke fjerne motivationen fra én, som føler sig straffet.

Man skal huske på, at ikke alle pensionister har mulighed for at få bi-indkomst og dette skal sikres, at man som pensionist kan leve af sin pension og at det man kan ældes på agtværdig måde.

Vi går på pension, når vi længere ikke er i stand til at være lige så dedikeret som før. Derfor går vi over til en tilværelse som aldersrentemodtager. Det skal ikke forstås således, at vi blot modtager

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

vores aldersrente og bare arbejde videre som før helt ubegrænset. Man må ikke gå bort fra betydningen af at være pensionist under denne debat. Vi kan jo ikke bare sige, at nu er jeg nået pensionsalderen og blot bare arbejde videre uden ændringer eller lignende. Det skal være på en retfærdig måde, at vi administrerer vores politik på området.

Vi mener, at man grundlæggende skal have en sådan pensionstilværelse, at man er nødsaget til at have bi-indkomst for at få aldersrenten til at slå til og at man må have nok til at forsøge sig selv indtil udgangen af måneden. Hvis vi kan nå dertil, så kan man undgå nødvendigheden af bi-indkomst og at man således kan nyde sit otium.

Derudover mener vi også at intentionerne om forhøjelse må køres sideløbende. Forstået på den måde, at grundlæggende, at aldersrenten stiger for at hindre bi-jobs eller at det er attraktivt for dem som ønsker at arbejde ved siden af.

Det er nødvendigt med en større imødegåelse hertil og det er på tide, at gøre noget ved dette.

Sidst man lavede reformer for pensionsområdet var i 2007 og siden har man ikke lavet væsentlige ændringer. Da man har konstateret, at Naalakkersuisut har holdt sig tilbage med at reformere, da dette har en økonomisk byrde.

Da man sidst lavede reformer indenfor pensionsområdet var jeg på daværende tidspunkt Naalakkersuisoq på området og for at finansiere dette var vi nødsaget til at forhøje forbrugsvarer som tobak og sukker, hvor afgifterne blev forhøjet. Dette blev støttet af flertallet, hvorfor kan vi så ikke opnå bedre resultat nu end bare at lave halve løsninger.

Med disse ord sender vi forslaget til udvalgsbehandling.